

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050, inurban 2050
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejem v listu v upravi, naročnina 4 D n, n. dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celotna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inscrti po dogovoru

Uprava: Miklošičeva c. 5 (pavl. jon)
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon št. 3030

Sporazum glede Belja dosežen

Po sporazumu z madjarsko delegacijo odstavljeno Belje z dnevnega reda marčnega zasedanja Društva narodov - Marinković še ostane v Davosu - Manjšinsko vprašanje.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Zeneva, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) V soboto so se sestali v Lausanni jugoslovanski in madjarski delegati ter razpravljali o vprašanju Belja. Konferenci je predsedoval predsednik arbitražnega sodišča med našo državo in Madjarsko. Našo državo sta zastopala predsednik belgrajskega kasacijskega sodišča Subotić in naš bivši stalni delegat pri Društvu narodov Fotić.

Med obema delegacijama je bil dosežen sporazum, da se vprašanje Belja odstavi z marčnega dnevnega reda. Če pa med tem ne bi bil dosežen popoln sporazum, potem bo razpravljaj Svet družva narodov o Belju na svojem junijskem zasedanju.

O doseženem sporazumu med madjarsko in našo delegacijo je obvestil naš delegat Fotić s posebno noto glavno tajništvo Društva narodov.

Manjšinsko vprašanje

Zeneva, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Z ozirom na zasedanje Društva narodov je prišlo v Zenevo polno zastopnikov manjšin, zlasti številno pa so zastopane razne nelegalne organizacije. Posebno številni so razni delegati make-

donsvjuških organizacij in Volksbunda iz Gornje Šlezije. Vsi ti razvijajo živahno agitacijo in zlasti Volksbundovec agitirajo z vso vmeno proti Poljski.

Kljub vsem tem nelegalnim agitacijam pa se pričakuje, da bo debata o manjšins em vprašanju zelo mirna in da bo principielnega značaja, a ne bo prinesla nič novega. Manjšinska politika Društva narodov bo ostala neizpremenjena.

Belgrad, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Jutri bo zasedalo Društvo narodov. Zastopnik zunanjega ministra dr. Kumanudi, rumunski zunanji minister Titulescu in grški zunanji minister Karapanos so imeli sestanek, na katerem so se sporazumeli glede postopanja v vprašanju manjšin. Dr. Šumenković in dr. Kumanudi sta bila danes v Davosu. Tam sta obiskala zunanjega ministra dr. Marinkoviča, zvečer pa sta odpotovala v Zenevo na zasedanje.

Stresemann in manjšinsko vprašanje

Zeneva, 4. marca. (Tel. »Slov. listuc.) V poučenih krogih Društva narodov se domneva, da bo dr. Stresemann stavil

predlog, v katerem bo naglašal jamstveno dolžnosti Društva narodov iz pogodb in izjav glede varstva manjšin in zahteval temeljito preiskavo možnosti za izboljšanje pritožnega postopka. Dr. Stresemann bo najbrže zahteval, da se dosedanj uspehi postopka proučijo in reši vprašanje, kako bi se mogli izboljšati. V Svetu Društva narodov je tendenca, da bi se proučevanje tega vprašanja naložilo japonskemu delegatu, kateremu bi se pridala še dva člana Sveta, ki bi potem imeli poročati na prihodnjem zasedanju meseca junija.

Marinkovičovo zdravstveno stanje ugodno

Davos, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Stanje Marinkovičovo je zelo zadovoljivo, da more Marinkovič vršiti svojo službo. Vsak dan sprejema poročila iz naše države in je v stalni zvezi z našo delegacijo pri Društvu narodov.

Danes je Marinkoviča obiskal naš novo imenovani delegat pri Društvu narodov in opolnomočeni poslanik dr. Ilija Šumenković.

Iz okolice dr. Marinkoviča sporočajo, da dr. Marinkovič ostane v Davosu še par mesecev, dokler popolnoma ne ozdravi.

Ugoden potek pirotske konference

Belgrad, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) V Pirovu se je nadaljevala konferenca bolgarsko-jugoslovanske mešane komisije. Razpravljali so o dvolastništvu. O tej konferenci je šef bolgarske delegacije Popov na vprašanje časnikarje dejal, da je bilo vprašanje dvolastništva vedno bolno. Sedaj je upanje, da se bo bolgarska delegacija z našo sporazumela in

da bo vsa dela v kratkem izvršila. Obe delegaciji bosta jutri pričeli z obravnavanjem materiala, na podlagi katerega naj se izdela pravilnik. Najprej se bo razpravljalo o tem, na podlagi katerih točk naj se da dvolastnikom dovoljenje za prehod. Nato pride na vrsto vprašanje dvolastniških legitimacij in potnih listov. V vseh točkah sta našli obe dele-

gaciji neko skupno izhodno nit, s pomočjo katere se bo spor za obe strani zadovoljivo rešil. Na vprašanje, zakaj je Manolov, član bolgarske delegacije, zopet odpotoval v Sofijo, je Popov odgovoril, da ga ni pozvala vlada, ampak da je odpotoval radi svoje družine, ker mu je obolet otrok. Manolov se je danes vrnil v Piro in bo jutri prisostvoval sejam.

Vprašanje delovnega časa odloči ministrstvo

Zagreb, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Ministra dr. Drinkoviča sta danes obiskala zagrebški župan Srkulj in senator Šarič. Jutri ob 10 bo minister Drinković s Srkuljem ogledal socialne ustanove in javne zgradbe. Danes so bili pri ministru zastopniki Zveze malih prodajalcev, Posmrtna zadruga železničarjev sv. Roka in drugi.

Ob 1 popoldne je minister dr. Drinković prišel v Delavsko zbornico, kjer je imel z zborničnimi zastopniki konferenco. Dal si je poročati o mnogih vprašanjih, ki spadajo v njegov resor. Jutri si bo ogledal socialne zavode, da se na licu mesta prepriča o njihovih potrebah. Nato se bo vrnil v Belgrad.

Zagreb, 3. marca. »Tel. »Slov. listuc.) Sinoči

okrog 9 je anketa o zapiranju in odpiranju trgovin končala svoje delo. Zastopniki delojemalskih organizacij so predložili svoje zahteve in predloge, na podlagi katerih in onih delodajalcev bo minister za socialno politiko v ministrstvu sam v najkrajšem času izvršil revizijo uredbe. Minister bo odlok napravil, ko se vrne v Belgrad.

Falzifikator pogodbe – aretiran

Njegovo priznanje - Nemci mu obljubili en milijon frankov - Že opetovano obsojen zaradi ponarejanja listin

Bruselj, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Domnevani ponarejevalec listin, ki jih je objavil »Utrechter Tagblatt«, Albert Frank-Heine je bil nočoj o polnoči aretiran v Bruslju na južnem kolodvoru, ko je dospel brzovlak iz Amsterdamu. Njegova soproga ga je čakala na kolodvoru in je bila tudi aretirana. Tekom današnjega dneva so v njegovem stanovanju izvršili hišno preiskavo.

Amsterdam, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Z ozirom na napetost med Belgijo in Holandsko so imeli danes dopoldne holandski socialni demokrati shod, na katerega je prišlo 2000 oseb. Po kratkem uvodu je dobil besedo Huysmans, ki je izjavil, da je bila v letu 1920 sklenitev tajne belgijsko-francoske pogodbe priporočljiva. Pogodbo je videl in lahko izjavi neodločeneje, da je besedilo objavljeno v »Utrechter Tagblattu«, ponarejeno. Pogodbe iz Locarna so potrebna dopolnitev in lokarnske države

Odločna trditve soc. demokrata Huysmansa

Bruselj, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Med bruselskimi novinarji je veliko veselje radi aretacije in priznanja ponarejevalca belgijsko-francoske pogodbe Frank-Heineja. Dasi je bil aretiran še le po polnoči, že objavljajo listi obširne vesti o njegovem priznanju. Heine je priznal, da so ga Nemci pregovorili,

so morale skleniti dodatne pogodbe. Morale so se torej skleniti tudi vojaške pogodbe med Anglijo, Belgijo, Francijo in Italijo. Končno je Huysmans svaril holandski narod pred objavo v »Utrechter Tagblattu«, ki se je izvršila morda samo zato, da se na Holandskem omogoči v parlamentu sprejem novega oboroževanja. Proti temu je takoj nastopil De Roode, glavni urednik socialističnega lista »Volke«, ki je govoril po Huysmansu in izjavil, da na Holandskem ni najmanjše namere in upanja, da bi se odobrilo novo oboroževanje. Trdil je tudi v nasprotju s Huysmansom, da bi z lokarnsko pogodbo ravno vojaške pogodbe morale postati odveč. Na koncu shoda je bila sprejeta resolucija, da je Holandska radi nezaupnosti vznemirjena, in da bi se morali nespornosti med državami, posebno sedanj spor med Belgijo in Holandsko, poravnati z rabsodiščem.

da preskrbi francosko-belgijsko pogodbo. Dogovorjeno je bilo, da dobi za falzifikat 1 milijon frankov. Naročnikom pa je oddal ponarejeno pogodbo, za kar je prabil predvojne dokumente. V Nemčiji so kmalu spoznali, da je listina ponarejena, na kar so jo poslali na Holandsko.

Uprava Vatikanskega mesta imenovana

Rim, 4. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Za upravo Vatikanskega mesta je papež danes imenoval začasn kabinet, v katerega je imenoval monsg. Borgonzinija, monsg. Pizzarda in prof. Pacellija. Ta kabinet bo posloval do oficijelne ratifikacije lateranskih pogodb. Nato bo papež imenoval guvernerja, ki bo najbrže pripadal duhovskemu stanu. Začasni kabinet bo nemudoma stopil v stik z italijanskimi oblastmi, da prevzame dosedanje njihove funkcije na vatikanskem ozemlju.

Naša vlada odobri atenski sporazum

Atene, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Oddelni načelnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva Subotić, ki se nahaja v Solunu, je izjavil pred vrnitvijo v Belgrad, da bo jugoslovanska vlada odobrila v Atenah pripravljeno pogodbo. Že v najkrajšem času bodo prišli jugoslovanski uradniki in inženjerji v Solun, da proučijo vprašanje povečanja naprav v solunski luki.

Kongres jug. olimpijskega odbora

Belgrad, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Dopoldne se je vršil kongres jugoslovanskega olimpijskega odbora. Prisostvovali so mu zastopniki ministrstva in zastopniki sportnih panog. Kongres je otvoril general Dušan Stefanović. S kongresa se je Nj. V. kralju poslal brzojavni pozdrav. Prav tako min. predsedniku Petru Živkoviću s prošnjo, da bi olimpijski odbor še nadalje užival njegovo naklonjenost.

Nato so sledila poročila. Zahtevalo se je, naj daje država olimpijskemu odboru Jugoslavije več denarne podpore. Izdela naj se zakon o fizični odgoji. Dr. Hačić je podal poročilo o rezultatih naše reprezentance na IX. olimpijadi v Amsterdamu, oziroma na zimski olimpijadi v St. Moritzu. Po njegovem mnenju je rezultat v obeh slučajih za nas zadovoljiv z ozirom na vremenske težave, zlasti, če se pomisli, da so se teh tekem udeležili severni sportniki, Švedi, Finci in Norvežani. Polkovnik Čukič je poročal, da je izdelan zakon o fizični vzgoji in da bo v najkrajšem času uzakonjen.

Nato so razpravljali o povzdigi glasila »Snaga«. Čukič je poročal, da se bo vršila X. olimpijada 1932. v Los Angelesu, zimska olimpijada pa v Severni Kaliforniji. Nato se je vršila splošna debata o našem zastopstvu na olimpijskih tekmah.

Nova ameriška vlada

Newyork, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Amerikemu prebivalstvu se je 48 ur pred nastopom nove vlade Hooverja sporočil novi kabinet, v katerem se nahajajo: kot minister za zunanje stvari Stimson, odvetnik iz Newyorka, za notranje stvari Lyman-Ailbur, pedagog iz Kalifornije, finance Mellon, finančnik iz Pittsburga, trgovino Attersen-Lamot iz Chicaga, vojno Goot, odvetnik iz Yove, mornarštvo Adams, odvetnik iz Massachussetsa, poljedelstvo Hayde, poljedelec iz Missourija, socialno ministrstvo Dawis, kovinski delaver iz Pensilvanije in pošto Brown, odvetnik iz Ohia.

Silna nevihta nad Solunom

Belgrad, 3. marca. (Tel. »Slov. listuc.) Iz Soluna poročajo, da je tam včeraj in danes razsajala nevihta, vsled katere so bile ulice poplavljene. Nekatere hiše so bile celo zelo poškodovane, nekaj mostov je bilo odnešenih. Zlasti veliko škodo je trpela lesna trgovina. Telefonske in brzojavne zveze so na več mestih pretrgane. V bližini izliva Vardarja se je potopila neka angleška ladja, ki je pri tem poškodovala kabel. Tudi nekatere majhne ladje, ki so bile natovorene s tobakom, so se potopile.

Mariborska „Naša krila“

V čitalnici študijske knjižnice so zborovali predpoldne delegati Aerokluba. Po volitvi verihičastijskega odbora ter uvodnih formalnostih je otvoril društveni predsednik dr. Josip Tomšič občni zbor ter pozdravil imenoma mestnega poveljnika generala Dimitrija Spasiča, mestnega župana dr. Alojzija Juvana, zastopnika oblasnega komisarijata inž. Dolenc ter gerenta okrajnega zas. op. dr. A. Vebleta. Visokobilančno delovanje mariborskih »Naših kril« je živahno odsevalo iz izčrpnih poročil posameznih društvenih funkcionarjev. Iz teh poročil povzame naslednje: Društvo se je ustanovilo 20. decembra 1927 in šteje danes preko 1200 rednih članov, 8 utemeljiteljev in 6 podpornikov. Vršilo se je več propagandnih sklopitvenih predavanj. Vzporedno je šlo organiziranje članstva ter priprave za letalski meeting, ki se je vršil 27. junija 1928 na tezenskem dirkališču. Namen te prireditve je bil dobiti primernih finančnih sredstev za gradbo aerodroma v Mariboru, nabavo lastnega letala in ustanovitve pilotske šole.

Dne 8. julija 1928 pa se je vršila na mestnem magistratu ob navzočnosti zastopnikov posameznih samoupravnih edinic ter civilnih in vojaških oblasti anketa, na kateri se je razpravljalo o gradbi aerodroma na tezenskem dirkališču. Uspehi te akcije za gradbo aerodroma so bili predvsem v tem, da so v to svrbo prispevale posamezne samoupravne edince večje denarne zneske (oblasni odbor 300 tisoč dinarjev, okrajni zastop 200.000 Din, mesna občina mariborska pa 350.000 Din) in da je vrhovna komanda za vazduhoplovstvo zagarantirala podporo poldruga milijona dinarjev. Tudi sta društvo za zračni promet v Belgradu ter vrhovno poveljstvo za zračno plovbo pristala na to, da se v Mariboru prične graditi aerodrom, za čigar vzdrževanje je glasom tozadnega dogovora med društvom za zračni promet in vrhovnim poveljstvom za zračno plovbo dolžno skrbeti imenovano društvo. Z gradbenimi deli se bo pričelo, čim se bo dobil primeren prostor. Društveni program v bodočem poslovnem letu gre slejkoprej za tem, da se zagotovijo finančna sredstva za dograditev aerodroma, nabavo lastnega letala, ustanovitve pilotske in mehanične šole ter za izdelavo gradbenih modelov. V ta namen se bodo v dneh 27. do 29. junija vršile letalske tekme na tezenskem dirkališču. Izredno uspešno delovanje »Naših kril« pa se zrcali tudi v velikem denarnem prometu, ki ga izkazujejo blagajniški bilančni zaključki za preteklo poslovno dobo. Po poročilu nadzorstvenega odbora in zastopnika celjskega mestnega odbora so se vršile volitve, pri katerih je bil v glavnem izvoljen zopet stari odbor. Z običnega zbora tega prepotrebne društva so se poslali brzojavni pozdravi vrhovnemu pokrovitelju letalstva princu Pavlu, vrhovnemu poveljniku letalstva divizijskemu generalu Stanojeviću ter društvu za zračni promet v Belgradu.

Otvoritev razstave voj. geografskega zavoda

Belgrad, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) Danes dopoldne se je slovesno otvorila razstava vojaškega geografskega zavoda, združena s proslavo 50 letnice zavoda. Proslavi so prisostvovali odlične vojaške, civilne in duhovniške osebnosti ter zastopniki dvora. Navzgor je bil pravoslavni patrijarh Dimitrij, dalje je bilo zastopstvo katoliške, muslimanske in judovske vere. Nagovor je imel patrijarh Dimitrije. Nato pa je govoril upravnik zavoda general Bošković, ki je podal kratko zgodovino tega zavoda. V Srbiji se je prvo topografsko merjenje izvršilo 1881—1882. Vojaški geografski zavod je otvoril svojo šolo, in je po vojni vzgledil nad 60 častnikov za geodetska topografska dela. Sedaj je zavod otvoril dve šoli, višjo in nižjo. Nato se je prečital ukaz, s katerim so se častniki tega zavoda ob tej priliki odlikovali. Med njimi sta bila odlikovana z redom bele orla V. razr. polkovnik Josip Strekelj in podpolkovnik Slavomir Vrhunc.

Silen mrz v Srbiji

Belgrad, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) Poslednji val mraza, ki je te dni zajel našo državo, je posebno občuten v Srbiji. Zadel je tudi Bosno in Hercegovino. Belgrajske vremenske opazovalnice je izdala tole poročilo o stanju mraza: Kraljevac — 27, Kraljevac — 25, Belgrad — 11, Pečuradin — 11, Zagreb — 9, Ljubljana — 11, Sarajevo — 23, Split — 2, Kotor — 2, Veliko Gradište — 13, Kobilje — 20, Niš — 12, Skoplje — 8, Užice — 20, Štip — 8.

V Srbiji še vedno zameti

Po poročilih prometnega ministrstva se je promet poslabšal na že znanih pregradah v Južni Srbiji ter severovzhodni Srbiji in deloma v Bosni in Hercegovini, Zagreb—Ljaka, oziroma Sušak. V Južni Srbiji je ponekod razsejala ostra burja. Zato je kidanje snega brezpomeno, ker so viharji proge zopet zametli. V območju ljubljanskega, subtiškega in sarajevskega ravateljstva je pa promet normalen.

Zagreb, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) Ves dan je tu vladalo lepo in vedro, a zelo mrzlo vreme. Toploter je kazal davi —14, opoldne pa nič stopinj.

Proračun verskega ministrstva

Koledar ne bo izenačen vsled odpora bolgarske cerkve

Belgrad, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) Že o priliki, ko se je sestavljal proračun v bivšem parlamentu, se je izražala želja, da bi se proračun ministrstva za vere zvišal in da bi se vanj vnesle postavke za večje podpore semeniščem. Obenem naj bi se dale vanj postavke za popravo cerkva. Če se dajejo podpore za druge kulturne ustanove in stavbe, naj bi se tudi naše cerkve, ki so izrazito kulturne ustanove, ne prezrle.

Ko je prišla sedanja vlada, je našla proračun že sestavljen. Po načelu, da je treba uvesti v vseh ministrstvih čim največje varčevanje, se je moralo tudi ministrstvo za vere ukloniti temu načelu in še proračun deloma skrajšati, tako, da tiste postavke, ki bi bile v prid zgoraj omenjenim ustanovam, ne bodo prišle v proračun.

Drava ruši mline

Ormož, 2. marca.

Naši mlinarji ob Dravi so v letošnji hudi zimi revežli. Že od novega leta naprej nič ne meljejo, ker so mlinška kolesa primrznila. Preteklo sredo pa jih je začela nesteti. Ko je nastopilo izno vreme, se je Drava začela »stretiti« in se je sprostila ledenega oklepa ter se je začela izpod Zavrča pomikati po Dravi navzdol vsa velikanska ledena masa, ki je v sredo popoldne ob 3 dosegla Ormož in šla mimo skoro dve uri. Bilo je grozno videti, ko je bila Drava čez in čez ena sama velika ledena plošča. Mnogo ljudi je teklo na most, ki veže Ormož s hrvatsko stranjo, da vidi ta neverjetni pojav, ko pa je začelo hresčati in pokati, so vsi zbežali. Led je strl en lomilec ledu

Finančno ministrstvo je odobrilo 6 milijonov dinarjev za duhovniške plače, ki imajo do tega pravico po zakonu o kongru. Ta povšek od 1.600.000 Din na 6 milijonov je v zvezi s prevedbo kronske na dinarsko kongruo v razmerju 1 krona = dinar.

Glede preosnove koledarja je Vaš dopisnik zvedel v ministrstvu za vere, da je izenačenje koledarja končnoveljavno padlo. Gospodarski krogi pravoslavljia so hoteli pri pravoslavnih dostojanstvenikih vzbuditi vse razpoloženje. Pravoslavna duhovščina pa se je po izjavi svojih višjih predstojnikov izjavila proti. Zato je ministrstvo opustilo vsako nadaljnjo akcijo za izenačenje koledarja. Kakor čujemo, je vplivalo na sklep pravoslavne višje duhovščine zlasti to, da bolgarska cerkev ni priznala izenačenja koledarja.

ob mostnem stebru, poškodoval pa je tudi vse štiri mline: Sadravčev, Šešov in oba Jeremičeva. Najbolj je bil prizadet mlin Ivana Jeremiča, ko je od nekega prinešena v led zakotana ladja butnila ob splav, ki nosi Jeremičev mlin, ga odtrgala in odnesla. Pri drugih mlinih pa je poškodovano kolesje, ladje so načete in mlini ob obrežje polisnjeni. Nedaleč od mostu vstric vasi Pušenci si je Drava poiskala novo strugo skozi gozd na hrvaški strani. Nekako eno uro severno blizu hrvatske vasi Brezje pa se delajo ledene »gore«, ki dosega višine sedem metrov. Očividci pravijo, da je to nekaj veličastnega, a mnoge navdaja to s strahom, češ, kaj bo, če se te gore odlusajo in začno butati ob mline in mostove...

Nobile kriv - Zappi in Marianu čista

Rim, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) Komuniste agencije Stefani poročajo zvečer o rezultatu preiskave, ki jo je izvršila posebna komisija o poteku Nobileve ekspedije na severni tečaj. Rezultat, ki ga je Mussolini že objavil in odobril, je narisan na 100 straneh in je za Nobile urinčof. Nobile je po tem izreku postal popolnoma nemogoč, ker smatra poročilo, da je pogubo zrakoplova povzročil Nobile z napačnim manevriranjem in s tem, da ni dobro izbral potrebne močvira. Komisija je soglasno sklenila, da se dejstvo, da se je dal Nobile prvi rešiti, sicer lahko pripiše razlaga, da pa se nikakor ne da opravičiti. V ostale

lem pa ugotavlja komisija, da se Zappiju in Marianu ne more očitati ničesar. Kar se tiče pomožne akcije, se ugotavlja, da se je storilo vse, kar je bilo mogoče in da reševalci zaslužijo največjo pohvalo. Komisija se posebno toplo spominja Amundsenove žrtve in delovanja »Krasinac«. Vaš dopisnik je imel še pred par dnevi priliko govoriti z Nobilem, ki je zelo pobit, posebno vsled zavesti, da nima v Italiji nobenega prijatelja več. Svoječasno je samo neapeljski »Mezzogiorno« objavil njegovo poročilo, zakaj se je dal prvi rešiti, poudaril pa je bil potem takoj prepovedan.

Poljska za latinsko politiko

Bukarešt, 4. marca. (Tel. »Sl. L.«) »Adeverule« poročajo o počevanju zunanjega ministra Mironesca v Varšavo in navaja, da je poljski zunanji minister izjavil v nekem govoru, da se Poljska čuti sorodno z latinskimi narodi. Iz tega sklepa list, da se hoče Poljska ločiti od slovanskih držav, posebno Rusije in Češkoslovake in začeti novo politiko skupno z Rumunijo, Litvo in Estonko na vzhodu Evrope. Iz dobro poučenih

varšavskih virov doznava dopisnik lista, da bi se k temu bloku pritegnila tudi Madžarska in da je poljska vlada že poskušala doznati tamošnje razpoloženje, da se doseže ugodna atmosfera za ureditev romunsko-madžarskega razmerja. List zaključuje, da tudi v Rumuniji želijo sporazuma z Madžari, toda na podlagi obstoječih pogojev. V tem pogledu se lahko trdi, da je bilo potovanje Mironesca v Varšavo koristno.

Nemška vlada ostane

Berlin, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) Ker so se pogajanja za sestavo vlade velike koalicije popolnoma razbila je predlagal državni kancelar predsedniku Hindenburgu, da ostane sedanja vlada in sicer neizpremenjena, ker je sedaj vsaka rekonstrukcija vlade nemogoča. Drž. predsednik Hindenburg je temu predlogu pritril.

Z ozirom na neuspeh pogajanj piše »Vorwärts«, da se mora na vsak način pričeti dne 13. marca, ko se sestane parlament stvarno

delo. Treba poskusiti vse, da bo proračun sprejet in da bo brez deficita. Če se to ne bi posrečilo, potem bo morala vlada zahtevati od parlamenta več ko eno stvar. Pctem pa bodo stranke tudi znale, kaj je njih dolžnost. Vedno imajo stranke pravico, da vržejo vlado in postavijo na neno mesto drugo. Toda vedeti morajo tudi, kaj pride na njeno mesto in če s tem ne računajo, je z ozirom na nemška republiška pogajanja zločin.

Pljučna kuga v franc. porenjski armadi?

Köln, 4. marca. (Tel. »Sl. L.«) Prebivalstvo v Trieru je v strahu radi številnih obolenj med francoskimi četami. Smatra se, da je med četami izbruhnila pljučna kuga, ki so jo kolonijalne čete zanesle iz Indije. Bojijo se, da se ne bo bolezen razširila tudi v mestu in da ne verjamejo vojaškimi zasedbenim oblastem, da so med četami razširjene ošpice. Najbrže je res, da razsaja med vojaštvom huda hripa s številnimi obolenji na pljučih. Smrtnih slučajev je bilo dosedaj 50.

Potres v Korintu

Atene, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) V Korintu je bil ponoči nov potres, ki pa ni napravil škode. Prebivalstvo je bilo preplašeno in je zbežalo na prosto. Psi so že več ur pred potresom hudo lajali in je smatrali, da so potres čutili že naprej.

Tročega prošnja še nerešena

Berlin, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) Nemški državni kabinet še ni izdal nobene odločbe o dovoljenju za bivanje Tročega v Nemčiji. Odločilo se bo še a potem, ko se vrne dr. Stresemann, ki se bo poprej dogovarjal z drugimi vladami.

Moste pri Ljubljani

Včeraj se je vršila prva seja novega občinskega odbora, v katerem so razen štirih novih: Habjan, Jaklič, Kremžar in Šorn, vsi odborniki prejšnjega odbora.

Pod spretnim vodstvom županovim se je rešil vse obsežni dnevni red v najlepšem soglasju. Nasprotujoča mnenja so se podajala mirno in stvarno.

Izvolili so se odseki za pregledovanje razumov, stavbnih, za ceste, policijski in zdravstveni, socialni, za elektrarno, knjižniški in disciplinarni. Izbran je bil posredovalni urad. V odbor okrajne blagajne so bili poslani Karpe, Kocmur in Pajšar; v krajni šol. odbor pa Jaklič.

Občinske takse so bile večinoma zvišane zlasti za razne veselice. Ob tej razpravi se je, g. B. celj zavzemal za oprostitve takse pri prireditvah gasilnega društva. Njegov predlog je bil odklonjen, ker se ne more delati nobenih izjem. Naročilo pa se mu je, naj gasilno društvo pride z utemeljeno prošnjo na občinski odbor za podporo in potem društvo zaradi takse ne bo imelo škode.

Vincencijski konferenci v Mostah se je dala podpora 2000 Din, a obenem se naročilo socialnemu odseku, da preštudira vprašanje revežev, zanemarjene mladine itd.

Nove ulice so dobile imena, in sicer na Kodeljevem: Povšetova in Klunova ulica, v Udmatu: Krekova, Detelova in Šusteršičeva, v Zeleni jami pa Koroščeva.

Nove napisne table (vaskne table) dobe: Šmartno, Hrašče in Obršče.

Potem je bil v razpravi sklep starešinstva zaradi mesnih cen. Sklep starešinstva se je popravil toliko, da se je dovolilo za volovsko meso zadnje četrti 16 Din za kg, a drugo goveje meso (t. j. od vola prednja četrt in od krave), se pa sme prodajati po 14 Din prve in 12 Din kg druge vrste.

Mesarji so poslali dolgo vlogo na županstvo, v kateri pripovedujejo, da se je živina podražila, in da bodo cene na spomlad še poskočile (morča zato, ker živinorejci nimajo krme?), da se v tukajšnjih mesnicah prodaja meso ceneje kakor v Ljubljani in sicer po 16 Din, dalje, da presegajo stroški pri klanju živine stroške ljubljanskih mesarjev (zakaj ne koljejo vsi na ljubljanski klančnici?). Potem pa podučujejo: »Namen županstva vsake občine mora biti, podpirati obrti, da se more svobodno razvijati in sprosah vseh prebivalcev. Le na ta način se bo doseglo blagostanje, ki ga naš narod nujno potrebuje, ne pa z odredbami, ki so v protislovju s tem, torej s čisto narodnega človečanskega stališča onemogočati delovalnemu obrtniku, da bi se razvijal in s tem večal občanarodni kapital, od katerega imajo brez dvojbe koristi vse plasti naroda.« (Vesclot.) Končno pa pravijo:

»Izjavljamo pa, da običajne tržne cene ne bomo znižali, temveč da se bomo točno držali cen veljavnih v mestni občini ljubljanski. Če pa županstvo misli, da močnanski mesarji s tem, da držijo cene mesa na povsem normalni višini, kršijo zakon o pobijanju dražinje in navijanju cen, mu je dano na prosto, da jih ovadi državnemu pravdnistvu.«

Na dovite tukajšnjih mesarjev, podpisanih jih je sedem, se odbor ni mogel ozirati.

Določil je cene za meso in gotovo je, da bodo mesarji ovačeni, ako se ne bodo cen držali.

Končno se je pa še soglasno sprejel predlog odbornika Jakliča, da se ustanovi obrtno nadaljevalna šola in da da občina prostore, kurjavo itd. Naročeno je županu, da izvrši vse priprave za otvoritev šole.

Tako se je izvršila prva seja novega odbora in če pojde tako složno naprej, je upanje, da se bo v občini še dosti potrebnega izvršilo.

Pomlad prihaja in zemlja komaj čaka, da sprejme nove setve.

Ali je Vučitrn nerazsodljivo?

Praga, 3. marca. (Tel. »Sl. L.«) Krvavi čin Vučitrna povzroča največjo peščnost. Kakor znano, ga je praško nemško vseučilišče proglasilo za nerazsodljivo. Ko so ga izpustili iz zapore, je dobil policijsko kazen 24 ur zapora, ker je brez dovoljenja nstil s seboj orožje, potem pa so ga odpravili čez mejo v Belgrad. Samkres je dobil najbrže v Belgradu, ker mu pri izgonu niso pustili nobenega orožja.

Beograjske vesti

Belgrad, 3. marca. Gledališče »Mazo« v Belgradu, katero je pogorelo v noči 11. septembra 1927, se je danes na slovesen način otvorilo.

Za pomočnika ministra za socialno politiko bo imenovan, kakor se govori, dr. Čuvaj, tajnik zagrebške obrine zbornice.

PROMET V SLOVENIJI

Položaj v železniškem prometu v Sloveniji je bil včeraj normalen. Nezgod in plazov ni bilo. Vlaki so v lokalnem prometu vozili redno, enako tudi vlaki iz Trsta in Jesenice. Po petdeset minut zamude so imeli vlaki iz Avstrije in sicer radi zametov okrog Mürzschlaga. Nekoliko večje zamude so imeli vlaki z juga. Orient-Simplon ekspres je prišel včeraj dopoldne šele ob 11 v Ljubljano z zamudo skoraj 6 ur. Večerni belgrajski brzovlak je imel 100 minut zamude. Radi zamrzlih tračnic vozijo vlaki z zmanjšano hitrostjo in so take zamude vlakov z juga v sedanjem času prava prav normalna.

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo.

11

Na obeh straneh so čakali. Topničarji »Claymore« so stali pri topovih. Pasažir ni bil zapustil krova. Hladnokrvno je gledal priprave za boj.

Boisberthelot je stopil k njemu.

»Gospod,« je rekel, »vse je pripravljeno. Mi nimamo druge izbire, kakor da se spustimo v boj s sovražnikom, ali pa da poginemo ob čerem. Boljše se je boriti kakor pa utrpeti brodolom. Jaz se dam rajši ustreliti kakor da bi utonil v vodi. Toda umreti je naša stvar, ne pa Vaša. Vi ste mož, ki so ga izbrali vladarji, Vas čaka velika naloga, da prevzamete vodstvo vojske v Vendée-L. Če Vi poginete, je mogoče monarhija izgubljena. Vi morate ostati živi. Nam veli čast, da ostanemo, Vam pa, da utečete. Vi boste korveto zapustili, gospod general. Dal Vam bom ladjico in moža. Ni izključeno, da po ovinkih dosežete obalo; ni se še zdanilo. Valovi so visoki, morje temno. Ušli boste. V mnogih slučajih pomeni beg zmagao.«

Starec s strogim obličjem je prikimaval resno in odobrujoče.

Grof Boisberthelot je povzdignil glas. »Vojaki in matrozi!« je zaklical.

Vsi so postali pozorni in pogledali kapitana.

»Mož, ki ga vidite med nami« — je začel kapitan — »je zaupnik kralja. Njegova oseba je izročena v varstvo nam, mi ga moramo rešiti. On je francoskemu prestolu neobhodno potreben. Ker nimamo nobenega kneza, bo on voditelj Vendée-e. Je velik in visok častnik. Mi bi ga bili morali izkrcati na francosko obal; zdaj jo mora doseči sam. Rešiti voditelja, pomeni rešiti vse.«

»Res je!« je zaklicalo vse moštvo.

Kapitan pa je nadaljeval:

»To pa ni lahka stvar. Da kljubuje visokim valovom, bi moral čoln biti velik, da uide križarkam, bi moral biti majhen. Vseno, kje pristane, da se le ne razbije. Rabim posebno dobrega matroza, ki zna dobro veslati in plavati in je tu doma. Zadosti je še tam, da se more čoln neopaženo oddaljiti od korvete. In kmalu bo toliko dima, da ga nihče ne bo opazil. Mali čoln bo lahko preplul plitvine. Kjer se ujame panter, izmuzne podlasica. Ne smemo iz-

gubiti niti trenutka. Kdo se javi prostovoljno?«
V temi je stopil iz vrst naprej matroz in dejal:
»Jaz.«

Par trenutkov pozneje je odplul od ladje majhen čoln; v njem sta bila dva potnika, starec odzadaj, matroz odspredaj. Noč je bila še čisto temna. Kakor je zapovedal kapitan, je matroz z vsemi silami veslal proti minquierskim čerem. Drugega izhoda ni bilo. Na dnu čolna je bilo nekaj provijanta: prepečenec, nasoljeno meso in sodeček vode.

Ko je matroz odrinil čoln od korvete, se je naslonil La Vieuville čez krovno ograjo. Šaljivec celo v najbolj opasnih trenutkih, je zaklical čolnu v slovo:

»Dober, da uteče, še bolj pripraven pa, da se potopi.«

»Gospod poročnik, pustite burke,« je dejal krmilar.

Kakor blisk je plul čoln, ki se je skrival v gubah valov, k cilju. Nad morjem, zakritim v somrak, je ždelo zamolklo pričakovanje.

Naenkrat se je v tem neskončnem pritajenem

molku Oceana začul glas, ki se je, bobneč skozi ladijsko trobilo, zdel nadčloveški. Bil je kapitan Boisberthelot.

»Kraljevi pomorščaki,« je zaklical, »razvite kraljevski prapor na glavnem jamboru! Danes bomo videli zadnjič vzhajati sonce!«

Iz korvete je zadonel pozdravni strel.

»Živel kralj!« je zaklical mornariški zbor.

Tedaj je zadonel daleč na obzorju drug krik, neskončen, daljn in vendar jasen:

»Živela republika!«

In grmenje iz tristo ognjenih žrel je zagrmelo nad morskno globino.

Bitka se je začela.

Morje se je zakrilo v dim in ogenj. Beli curki peneče vode, zadete od krogelj, so brizgali povsod v zrak.

»Caymore« je začela bljuvati ognjene zublje na osem republikanskih ladij. Istočasno je v polukrogu okoli nje razvrščena eskadra otvorila nanjo ogenj iz vseh topov. Obzorje je bilo objeto od plamena, kakor da se je dvignil iz dna morja ognjenik. Vihar je bičal bagreno zaveso, v kateri so se ladje zdaj prikazovale zdaj izginjale kakor pošasti. Na tem rdečem ozadju se je dvigal črni trup korvete. Na vrhu velikega jambora je plapolal liljin prapor Bourbonov.

Moža v čolnu sta molčala. Matroz je čolniček spretno vozil skozi prehode med čerami na desno in levo; zdaj so bitko zakrivale skale. Ognjeni odsvit na obzorju je bolj in bolj bledeel, divje grmenje topov je slabelo, toda iz hitrih presledkov med izstrelki se je moglo sklepati, da se korveta hrabro drži in hoče izstreliti svojih sto in enoinšestdeset krogelj do zadnje.

Čoln je bil ubežal sovražniku, toda najtežje je šele prišlo. Ni se imel več bati topovskih krogelj, čakala pa ga je nevarnost brodoloma. Drobna orehova lupina, brez jadra, brez jambora, brez kompasa, za boj z oceanom in viharjem opremljena samo z dvema veslima — atom, izročena na milost in nemilost velikanom!

In v tej neizmernosti, v tej strašni samoti je matroz spredaj v čolnu vzdignil svoj obraz, ki ga je blede obseval jutranji svit, pogleda starcu srepro v oči in dejal:

»Jaz sem brat matroza, ki je bil ustreljen na Vaše povelje.«

Don Juan na morišču

Morilec ali žrtev molčečnosti

Trg Roquette so vso noč oblegali radovedneži in strehe bližnjih hiš so bile črne od ljudi. Paris je hotel videti, kako bo umrl »Cheri magnifique«, neprekosljivi ljubimec...

Ze deset dni prej pa je najela elegantna dama, zavita v neprodiren pajčolan, okna prvega nadstropja v hiši, ki je bila morišču najbližja. Vsako noč je dama prebдела na oknu in ko je slišala, da je prišel dan smrti, je vzdihnila: »Končno! Morda bo vendar v zadnjem trenutku povedal ime dame, pri kateri je bil vso noč, ko se je umor izvršil...«

Prične se svitati in zadnji dan Dona Juana vstaja. Vrata jetnišnice se odpro, od dveh krvnikovih pomočnikov spremljan pride obsojenec. Nekaj se obotavlja, ravnatelj jetnišnice stopi naprej. Ali bo govoril? Ali bo priznal?... Dama v prvem nadstropju se prične tresti... Ne! Ne govori, samo prosi, da sme poljubiti križ. Nato ga sunejo na desko, široki nož se zasveti in že pade na tilnik, krik zakriči in utone v grgranju in še en krik se zasliši, ki pa je triumfalen iz ust neznanke...

Kdo je bil umorjeni?

Vse to se je odigralo že davno, a uganka je ostala še vedno nepojasnjena.

V karnevalu l. 1887. se je odigrala v eni najlepših hiš okoli Champ Elysee-a strašna drama. Regine de Montille, slavna pariška lepota, rivalinja znane Otero in vseh prvih pariških lahkoživk, je imela tu vse, kar si je mogla želeti. Trije prijatelji so skrbeli za njo, ko pa jo je imel eden od njih dosti, se je vrgla Regina v vrtnice življenja in tam doživela svojo usodo.

Trikrat umor.

Neko jutro so našli predzadnja vrata Regininega stanovanja odprta. Ko so vstopili v sobo, so ugledali strahotno sliko. Lepa Regina je ležala v krvi. Leva prsna stran ji je bila z od zgoraj zamahnjenim udarcem do kosti odrezana, drug udarec je odsekal levo

roko od telesa. Sobarica Anetta, ki je najbrže pritekla svoji gospodinjici na pomoč, je bila ravno tako zaklana. Dobila je dva sunka v sree. Pri sobarici je živela z dovoljenjem gospodinjice triletna deklica. Otroka so našli v sobi sobarice z nočem v vratu in konica noža je gledala skozi tilnik. Dva mala psička so našli skrita pod posteljo. Ker nista lajala, so smatrali, da je moral biti morilec v hiši umorjene dobro znan.

Policija je skušala z vso vnemo priti morilcu na sled. Ugotovila je, da je v noči umor zapustil starejši gospod Reginino stanovanje okoli desete ure. Eno uro kasneje je spustil hišnik v stanovanje drugega obiskovalca, ki pa je bil slabotne postave. Pod posteljo so našli par manšetov, na katerih je bilo napisano »Geissler«. V istih gotških črkah je bilo napisano to ime tudi na pasu, ki so ga našli. Povsod so iskali ljudi s tem imenom in našli so jih v Bruslju, Antverpnu, Rouenu in tudi v Parizu. Neki Geissler je bil par dni pred umorom v nekem hotelu in mesto plačila je pustil kovček. V kovčku so našli perilo in fotografije, ki so usmerile sled v Bratislavo. Tam so našli, da je ena fotografija predstavljala mater nekega Gutentaga, ki je živel pod imenom Geissler v Parizu. Tega so tudi našli, toda v ječi, kjer je sedel že več mesecev. Manšeti in pas so torej bili zaznamovani s tem imenom samo zato, da je bila policija speljana na napačno sled.

Toda slučaj je prišel policiji na pomoč. V zloglasni marsejski ulici Ventenavy sta bili dve marsejski lahkoživki v družbi nekega tujca. Ker ni imel denarja, je hotel obe plačati z dragulji. »Če pa so stvari ukradene, bomo zaprte,« je pripomnila lahkoživka. Tujec je nato silno zaklel, zagrabil jo za vrat in jo začel daviti. Na obupen klic obeh lahkoživk so prileteli gostilničar in gosti. Napadalec zbeži in pusti dragulje. Policija je nato ugotovila, da so to dragulji ubite Regine.

Tujcaso potem našli pri predstavi »Seviljskega brivca«. V pavzi je bil aretiran. Dan prej je prišel iz Pariza, kjer se je vpisal v hotelsko knjigo kot dr. Henry Pranzini, Šved. V hotelu je čakal na neki zavoj iz Pariza. Ko ga je prejel, se je vsedel v izvoška in na obrežju ga vrgel v vodo. Policija je bila pred celo vrsto uganek.

Pravi Don Juan.

Ko se je pričel proces, se je pričel pravi boj za karte. 50.000 vstopnic je bilo zaprosenih. Po večini pa le od žensk iz najvišjih krogov. Cast in denar, vse so bile pripravljene žrtvovati te nre žensčine samo da bi mogle priti k procesu.

Cela kopica žensk se je zglasila pri policiji in presila, da jim vrne njih ljubavna pisma Pranziniju ali da bo vsaj njih ime zamolčano. Samo zadnji del prošnje je bil izpolnjen. Pri razpravi so bila nato ta pisma prečitana in iz njih se je videlo, da so bile ženske naravnost suženjsko udane Pranziniju. Milijone, dom, rodbino, srečo, vse, kar je hotel, je mogel dobiti od teh žensk Pranzini. Krvnik je prejemal nešteto ponudb, da prodaja kak koder od morila in sodni zdravnik bi mogel postati bogataš, če bi se udal brezštevilnim pozivom, da prodaja po izvršeni obdukciji iz Pranzinijeve kože najljubše jermenčke kot amulete.

Ali pa je bil Pranzini res morilec?

Proces se je vršil le na podlagi indicijev. Ubijalsko orožje je dan pred umorom bilo prodano možu, ki ga prodajalka ni spoznala v Pranziniju. Druga uganka je bila, da je prišel okoli enajste zvečer b. Regini drug obiskovalec, ki je bil slaboten in ki je že večkrat prihajal k njej. Bil je znan kot »l'Autrichien« (Avstrijec). Tega niso mogli najti. Med pričami je bila neka modistinja Antoinette Sabater, ki je izpovedala, da se je Pranzini žrtvoval. Zaupal ji je namreč, da je bil v noči umora pri neki odlični dami Zaman ga je pri razpravi modistka prosila, da pove ime te dame. Hladno ji je pogledal v oči in dejal: »Lazeš.«

Največja senzacija pa je bila, ko je po govoru državn. pravdnika izjavil zagovornik: »Tri osebe poznajo ime te odlične dame. Pranzini, preiskovalni sodnik in jaz. Gre pa za zasebno tajnost in če Pranzini ne govori, ostane ime tajno.«

Kljub tej izjavi je bil Pranzini na smrt obsojen in obglavljen.

Ali je bila neznanka, ki je iz prvega nadstropja gledala njegovo usmrnitev, ona odlična dama?

Restavracija „Ljubljanski dvor“

Vsak večer orijentalni internacionalni koncerti
Damska kapela

Naročajte „Slovenski list“!

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Kako gospodarite najbolje?

Kako se zaščitite najuspešneje?

Če ste član in obenem odjemalec pri

I. delavskem konzumnem društvu v Ljubljani r.z.z.o.z.

ki ima danes preko 10.000 rednih članov in 29 prodajalen po vsej Sloveniji Zadruga ima do danes sledeče oddelke: špecerijski, kolonialni, manu aktorni in galanterijski in je vsled tega v stanu ugoditi vsem željam in potrebam svojih članov.

Pisarna: Kongresni trg štev. 2.

Ustanovljena leta 1895

Kako si prihranite vsako leto

3% svojih izdatkov?

Telefon št. 2255, 2855

Osrednja vinarska zadruga

priporoča svojo **vinsko klet**

v Spodnji Šiški, Celovška cesta štev. 81, bivša Juvančičeva klet nasproti gostilne pri Zvezdi